

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibvs Moribvsqve Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. XIII. De venerabili Eucharistiæ beneficio, vt est sacrificium: & quomodo peragatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

*Meritum
Christi ad
duos effectus
communicatur,
& quod
discrimine.*

municari. Communicatur autem ad duos potissimum effectus, ad remissionem peccatorum, & ad adoptionem filiorum. Ad priorem effectum communicatur quodammodo infinite & absque mensura: nam ita nobis datur, ut eius communione efficiamur digni remissione omnium peccatorum, etiam infinitorum, si infinita à nobis commissa forent. Satisfacimus enim per illud pro omnibus peccatis, saltem quoad culpam & poenam æternam: pro poena tamen temporali non semper; vnde quoad hanc est limitatio in applicatione: sed id provenit ex insufficientia & imperfectione nostræ dispositionis, non ex circumscriptione aut defectu virtutis meriti Christi Sacramento annexi.

Ad posteriorem non ita applicatur ut efficiamur Deo infinite grati, & digni infinito quodam adoptionis gradu, sed secundum certum modum diuinitus limitatum, & prout dispositio maior vel minor in nobis fuerit. Itaque meritum Christi, ut satisfactio, habet effectum in nobis quodammodo infinitum, quia respondet infinitis peccatis, illa ex æquo compensans & excedens: ut verò est meritum bonorum supernaturalium, habet effectum magis limitatum. Cum enim hæc communicatio meritorum non physice (sicut in Christo) sed moraliter fiat per imputationem & acceptationem; tota pendet in suis effectibus ex ordinatione sapientiæ diuinæ, Sacramenta sic vel sic instituentis, & merita Christi diuersis modis annectentis. Continent quidem omnia Sacramenta meritum Christi infinitum, sed illud applicant ad maiorem vel minorem effectum, pro ratione dispositionis: quamuis ea quæ perfectiora & digniora sunt, ceteris paribus, ad eandem dispositionem maiorem gratiæ effectum conferant.

CAPVT XIII.

*De venerabili Eucharistiæ beneficio, ut est Sacrificiū:
& quomodo peragatur.*

*Octauum bene-
feciū,
Eucharistiæ.*

OCTAVVM opus diuinæ misericordiæ est sacratissima Eucharistiæ mysterium. Hoc beneficium est prorsus admirabile, & maxime declarat immensam Dei in nos benignitatem & misericordiæ abyssum, non minus quam beneficium Incarnationis. Occuluit enim seipsum totum, corpus, sanguinem, animam cum omnibus donis & gratiis cælestibus, cumque tota Diuinitate sua modo

do incomprehensibili sub speciebus panis & vini, nobisque hoc totum donavit tum in *in*ge sacrificium, tum in quotidianum *ali-*mentum immortalitatis. Suam Diuinitatem antea nostræ naturæ copulauerat, in hac se nobis focium, Doctorem, Ducem, Redemptorem, pretium seu lytron præstiterat; se ad omne genus contumeliarum, dolorum, acerbis, tum, ad flagella, spata, blasphemias, crucem & mortem tradiderat; se totum in nostram salutem impenderat & expenderat; sed hæc omnia illius amoris & misericordiae visceribus satis non fuere, nisi alio adhuc nouo, stupendo, omnibusque sæculis inaudito modo se totum nobis in Eucharistia relinqueret: vt quamuis visibilem præsentiam suæ humanitatis transferret in cælum, eandem tamen nobis inuisibili modo, realiter tamen & substantialiter, relinqueret in terra, vt semper nobiscum in hac mortali vita & in nobis esse, nos solari, & spiritum suum in nos transfundere assidue possit. O infinitum bonitatis & misericordiae pelagus! ô incomprehensibile pietatis mysterium! quæ mens vel Angelica tale aliquid vel ab infinita bonitate expectare potuisset?

*Eucharistia
data in Sa-
crificium, &
in Amentu.*

93 Reliquit seipsum in Sacrificium, omnibus aliis sacrificiis & hostiis abolitis. Cum enim hæc hostia sit infinitæ dignitatis, & Deo infinite grata, & omnium aliorum sacrificiorum perfectionem & vim eminentissime contineat, non decebat alia sacrificia in noua Lege cum illa copulari. Itaque vnus huius Sacrificij perfectione, vt S. Leo ait, omnes aliarum hostiarum differentias impleuit. Sed breuiter hic explicandum, in qua actione hoc Sacrificium consistat,

*Reliquit se
Sacrificium.*

*Serm. 8. De
Passione.*

94 & quomodo peragatur. Quidam putant, hoc Sacrificium consistere in oblatione illa verbali, quæ fit post consecrationem his verbis: *Vnde & memores Domine, nos, serui tui, sed & plebs tua sancta tam beatæ passionis, &c. offerimus præclara maiestati tuæ de tuis donis ac datis hostiam puram, hostiam sanctam, &c. per consecrationem verè non fieri oblationem, sed hostiam constitui in altari. Vnde illorum sententiâ ita se habet consecratio ad hoc Sacrificium, sicut Incarnatio ad sacrificium crucis. Sicut enim Incarnatio non erat sacrificatio, sed per eam fiebat hostia, quæ postea in cruce erat offerenda: ita per consecrationem fieri hostiam, quæ statim in Missa illis verbis consecrationem sequentibus offeratur. Sed hæc sententiâ non videtur S. Scripturæ & sanctis Patribus consentanea: iisdem enim verbis & eadem actione nunc debet fieri oblatio, quibus facta est à Domino, vt apertè colligitur ex illis verbis, *Hoc facite in meam**

*In qua actio-
ne consistat
Sacrificium.*

com-

commemorationem. Illis enim præcipit suum Corpus & Sanguinem offerri eo modo quo ipse obtulerat, vt docet Concil. Trident. sess. 22. cap. 1. atqui ipse obtulerat sola consecratione: nam statim post consecrationem subiunxit illa verba, *Hoc facite in meam commemorationem.* nec vsus erat illa verbali oblatione: ergo nec modò pertinet illa ad substantiam oblationis, seu Sacrificij, sed solum illis verbis indicatur quid ipsa consecratione fiat: sicut si Sacerdos in veteri Testamento, iugulato agno dixisset: Offerimus tibi Domine hunc agnum. Confirmatur: Quia per illam actionem fit sacrificium, per quam fit representatio sacrificij crucis (nam ideo institutum est hoc sacrificium, vt per illud sacrificium crucis representaretur, vt aperte docet Concil. illo cap. 1.) atqui representatio sacrificij crucis fit per consecrationem qua Corpus & Sanguis seorsim constituuntur, non per illam verbalem oblationem: ergo, &c. Idè aperte docet Gregorius Nyssenus Oratione prima De Christi resurrectione: *Cum Corpus suum discipulis congregatis edendum, & Sanguinem bibendum præbuit: tunc aperte declarauit agni sacrificij iam esse perfectum.* Rationè adfert: *Quia victima corpus non est idoneum, si animatum sit. quare cum Corpus edendum & Sanguine bibendum dedit, iam victima arcano & inuisibili modo erat immolata.* Idem docet Irenæus lib. 4. Contra hæres. c. 32. Gregor. Magnus lib. 4. Dial. c. 18. Auctor Sermonis De Cœna Domini, sub nomine Cypriani, & alij multi.

Itaque non videtur dubitandum, quin hoc Sacrificium consistat in consecratione. Verùm, qua ratione consecratio habeat rationem sacrificij, non ita facile est explicatu. Duobus modis ad concipi potest. Primo, Vt consecratio censetur actio sacrificandi, quatenus per eam mutatur & conuertitur substantia panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi. quem modum explicuimus lib. 2. De iustitia cap. 38. dub. 2. Secundo, quatenus per Christum mystico quodam modo occiditur, dum per modum hostiæ occisæ seorsim vi verborum Corpus & Sanguis in altari exhibentur. & hic modus est facilius intellectu, magisque respondet ordinario sacrificandi modo, qui supponit hostiam, non producit.

Verba consecrationis sunt instar gladij quo hostia immolatur.

Iuxta hunc modum, peragitur hoc Sacrificium non malleo vel gladio materiali, vt olim vetera sacrificia; sed gladio verbj Dei, qui est omnipotens. Sicut enim olim fiebat sacrificium, quando gladio occidebatur hostia, nempe agnus, vel vitulus, & sanguis separabatur à carne: ita nunc fit Sacrificium, quando vi verborum consecrationis, Corpus & Sanguis Christi ponuntur seorsim

tam

tamquam rei occisæ & immolatæ, Corpus sub specie panis, & Sanguis sub specie vini. Vnde verba consecrationis sunt instar gladij; Corpus Christi, quod nunc est in cælo viuum, est instar hostiæ viuæ & immolandæ; Corpus vt positum sub specie panis, & Sanguis sub specie vini se habent vt corpus & sanguis agni nunc immolati. Vnde se habent vt terminus immolationis seu actionis sacrificandi.

96 Hinc species panis & vini non habent se vt pars hostiæ viuæ vel immolatæ; non enim illæ offeruntur Deo per actionem sacrificandi: sed sunt quiddam necessarium ex parte termini immolationis, nimirum vt corpus & sanguis hostiæ possint ex vi verborum separatum poni, tamquam partes hostiæ immolatæ. Hæc tamen species pertinent ad rationem Sacramenti Eucharistiæ, quod constat specie externa visibili, & interna substantia Corporis & Sanguinis Christi ibi inuisibiliter latente. De ratione enim Sacramenti est, vt sit res vel cærimonia per se sensibilis, habens vim sanctificandi suscipientem: de ratione verò hostiæ non est vt per se sensibilis sit, quia Deo offertur, cui nihil occultum; sed sufficit vt per aliud cui subest, nobis sensibilis fiat, vt sciamus ibi eam latere, & possimus eam contrectare. Pari modo extrinseca est huic hostiæ & sacrificij substantia panis & vini: quia hæc non offeruntur Deo instar hostiæ, sed vt materia hostiæ, vel sacrificij, non permanens, sed transiens, vel potius vt sub illis speciebus hostia per immolationem seu actum sacrificandi constituatur. Vnde nec ipsa conuersio substantiæ panis & vini, qua parte continet designationem ipsarum, ad essentiam huius sacrificij pertinet: quia posset fieri sacrificium, etiamsi substantia panis & vini maneret, si Deus ita instituisset. Tunc tamen non fieret iisdem planè verbis quibus modò. manente enim substantia panis, falsum esset, *Hoc est Corpus meum*, sed dicendum esset: *Hoc est Corpus meum: Hic est Sanguis meus*, id est, sub pane & vino. qua institutione posita, ex vi verborum ponerentur ibi Corpus & Sanguis seorsim tamquam partes hostiæ occisæ & immolatæ: & ita esset idem sacrificium quod modò. Conuenientius tamen fuit ita institui, vt substantia panis & vini desineret esse, & in eorum locum succederet Corpus & Sanguis Christi, ne alia aliqua substantia sebus tam diuinis quasi misceretur, & simul sub illis speciebus existeret. Idem quoque necessarium fuit, vt per istas species aptè & propriè possent designari. Si enim substantia panis & vini maneret, non rectè diceretur: *Hoc est Corpus Christi*: vel, *Hoc est Sanguis*

Species panis & vini non sunt pars hostiæ.

Pertinent tamen ad rationem Sacramenti.

Substantia panis & vini non pertinet ad rationem hostiæ vel sacrificij.

quis Christi. Nam externæ illæ species propriè solùm designarent substantiam panis & vini, cuius sunt naturalia accidentia & signa; non autem Corpus & Sanguinem Christi, quæ solùm ibi laterent sub panis & vini substantia; sicut anima sub substantia carnis, vel sicut dæmon in homine quem possidet.

Esi hic sufficiens mutatio ad rationem Sacrificij representatiui.

Nec obstat veritati huius Sacrificij, quòd non fiat reipsa separatio sanguinis à carne: quia id est quasi per accidens, propter concomitantiam partium. Nam quantum est ex vi verborum fit vera separatio, & sub specie panis solùm ponitur Corpus, non Sanguis: sub specie vini, solus Sanguis, non Corpus. Et hoc sufficit ad rationem huius Sacrificij: tum vt sit verum Sacrificium (fit enim circa hostiam, dum sic ponitur, sufficiens mutatio, qua protestemur Deum habere supremam in omnia potestatem;) tum vt sit Sacrificium commemoratiuum, repræsentans nobis sacrificium crucis & mortem Domini. Qui plura hac de re desiderat, legat Gabrielem Vasquez in 3. part. disp. 222.

CAPVT XIV.

Ad quid datum sit nobis hoc Sacrificium, & quantum vim habeat.

Primò, Concessum ad dignitatem Religionis.

Excellentia Religionis Christiana in septem rebus sita.

DATVM est autem hoc Sacrificium potissimùm ad quatuor. ⁹⁸ Primò, Ad dignitatem Religionis Christianæ. Cum enim hæc Religio sit eminentissima, deuit etiam illam ornari, vel potius perfici eminentissimo Sacrificio.

Consistit excellentia Religionis Christianæ potissimùm in septem rebus. Primò, In *sublimitate & certitudine doctrine.* Tradit enim certissima & eminentissima de natura diuina, de personarum processionibus, de prouidentia, iustitia, misericordia Dei, de mundi creatione & gubernatione, de finibus bonorum & malorum, de recta salutis via: quæ omnia Philosophis & aliis religionibus fuerè prorsus incognita, vel incerta & ambigua. Secundò, In *perfectiōe & sanctitate Legis.* Vetat enim Lex Christiana omne vitium quantumuis paruum, quantumuis à Philosophis pro non vitio habitum; & dirigit ad summam perfectionem, vt ad contemptum rerum caducarum, ad studium æternorum, ad amorem Dei, ad dilectionem inimicorum, ad reddendum pro malo bonum, ad ponendam vitam pro honore Dei, pro salute proximi, & quouis virtutis